

รายงานการประชุมผู้บริหารระดับสูงกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ครั้งที่ ๒๐/๒๕๖๑

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๑ เวลา ๑๓.๓๐ น.

ณ ห้องประชุม ๑๓๔-๑๓๕ ชั้น ๓ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ฝ่ายการเมือง

๑. นายกฤษฎา บุญราช	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๒. นายณรงค์ อ่อนสอาด	ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓. นายเลิศศักดิ์ รัฐตระกูลไพบูลย์	ที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๔. นายอภิรักษ์ ชื่นธานุวงศ์	เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๕. นางกุลรัศมี อนันต์พงษ์สุข	ผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๖. นายตุลยเดช วัชรสินธุ์	ประจำสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
๗. รศ.ดร.บดินทร์ รัชมีเทศ	คณะทำงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๘. ผศ.ดร.ศุภฤกษ์ สุขสมาน	คณะทำงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชน

๙. นายสุรพงษ์ เจียสกุล	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๑๐. นายธนิตย์ เอนกวิทย์	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๑๑. นายอนันต์ สุวรรณรัตน์	อธิบดีกรมการข้าว
๑๒. นายอรุณชัย พุทธเจริญ	รองอธิบดีกรมประมง
๑๓. นายสรวิศ ธานีโต	อธิบดีกรมปศุสัตว์
๑๔. นายสุวิทย์ ชัยเกียรติยศ	อธิบดีกรมวิชาการเกษตร
๑๕. นายไพโรจน์ เสงแสงชัย	รองอธิบดีกรมหม่อนไหม
๑๖. นายทวีศักดิ์ ธนเดโชพล	รองอธิบดีกรมชลประทาน
๑๗. นายสุรสิทธิ์ กิตติมณฑล	อธิบดีกรมฝนหลวงและการบินเกษตร
๑๘. นางสาวภัทราภรณ์ โสเจยยะ	รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน
๑๙. นายรัตนะ สวามีชัย	รองเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๒๐. นางสาวเสริมสุข สลักเพ็ชร์	เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
๒๑. นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข	เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๒๒. นายโอภาส ทองยงค์	อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
๒๓. ว่าที่ร้อยตรี.ดร.สมสวย ปัญญาสิทธิ์	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
๒๔. นายพิเชษฐ์ วิริยะพาหะ	อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์
๒๕. นายกมลวิศว์ แก้วแฝก	ผู้อำนวยการองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร
๒๖. นายณรงค์ฤทธิ์ วงศ์สุวรรณ	ผู้อำนวยการองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย
๒๗. นายณกรณ์ ตรรกวิรพัท	รองผู้ว่าการการยางแห่งประเทศไทย
๒๘. นางสาววรรณดี วัฒยาทิน	แทนผู้อำนวยการองค์การสะพานปลา
๒๙. นางสาวศิริกร วิวรวงษ์	รองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร
๓๐. นางสาวสำเภาว งามชัย	รองผู้อำนวยการสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ
๓๑. นางสาวสิริกัญญา จันทรอำไพ	แทนผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง
๓๒. นางสาวจุละดี พงศ์มณีรัตน์	หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓๓. นางจันทรีธิดา มีเดช	ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓๔. นางสาวเบญจพร ชาครานนท์	ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓๕. นายมีศักดิ์ ภัคคิตัง	ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓๖. นางสาววราภรณ์ พรหมพจน์	ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓๗. นายคมสัน จำรูญพงษ์	ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓๘. นายอภัย สุทธิสังข์	ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓๙. นายระพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์	ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๔๐. นายพีรพันธ์ คอทอง	ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

และผู้เข้าร่วมประชุมจาก ผู้อำนวยการ/หัวหน้า ในสังกัด สป.กษ. จำนวน ๑๗ คน

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐ น.

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน

วาระที่ ๑ เรื่องประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

รมว.กษ. ได้แจ้งประเด็นสำคัญและข้อสั่งการต่อที่ประชุม ดังนี้

๑. รมว.กษ. ได้กล่าวแสดงความยินดีกับอธิบดีกรมการข้าว (นายอนันต์ สุวรรณรัตน์) ซึ่ง ครม. มีมติเห็นชอบแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ เพื่อทดแทน ปลัด กษ. ที่จะเกษียณอายุราชการ ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งเป็นต้นไป โดยได้มอบหมายปลัด กษ. ท่านใหม่ ดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ ติดตามการดำเนินงานของ กษ. ต่อเนื่องจากปลัด กษ. ท่านเดิม โดยให้นำนโยบาย และแนวทางการปฏิบัติราชการไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนมากที่สุด

๑.๒ กำกับดูแลให้รัฐวิสาหกิจและองค์กรมหาชนภายใต้สังกัด กษ. มีแนวทางการปฏิบัติงานเป็นไปตามอำนาจหน้าที่อย่างเคร่งครัด และมีกลไกที่จะช่วยเสริมการดำเนินงานของหน่วยงาน ภายใน กษ. เช่น อ.ต.ก. มีแนวทางเชื่อมโยงด้านการตลาดกับ กสส. ปศ. กป. ในการช่วยระบายสินค้าเกษตร ออกสู่ตลาด และ สวก. มีงานวิจัยที่สนับสนุนต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภายใน กษ. โดยให้ทำรายงาน เสนอแก่ผู้บริหารทราบถึงความเชื่อมโยงของงานวิจัยของ สวก. กับหน่วยงานของ กษ. ในลักษณะต่างๆ ด้วย

๑.๓ ส่งเสริมให้ข้าราชการของ กษ. ทุกหน่วยงาน เกิดความรักใคร่ปรองดอง เอื้อเฟื้อ เกื้อกูลกันในการทำงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนวิธีการทำงานที่ดีระหว่างกัน เพื่อผนึกกำลังในการทำงานที่เข้มแข็ง ขับเคลื่อนประเทศไปสู่ความมั่นคงทางเศรษฐกิจและความมั่นคงทางอาหาร โดยเสนอให้มีจัดการสัมมนา ระหว่างเจ้าหน้าที่ของ กษ. ที่ประจำอยู่ในสำนักงานต่างประเทศ กับเจ้าหน้าที่ กษ. ที่ทำงานในระดับพื้นที่ เช่น เกษตรอำเภอ เกษตรจังหวัด เพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดวิธีการดำเนินงานระหว่างกัน และเกิดการดำเนินงานที่เป็น เอกภาพร่วมกัน

๑.๔ ส่งเสริมให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของ กษ. มีความทุ่มเทการทำงานในหน้าที่ พร้อมทั้ง ยืนยันความโปร่งใสในการแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงของ กษ. ในทุกระดับ

๒. จากกรณีที่มีข่าวว่า กระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือเรื่องขอให้ที่ดินสนามกอล์ฟชลประทาน ปากเกร็ด เพื่อสร้างกระทรวงมหาดไทยแห่งใหม่นั้น ขอมอบหมายให้ ขป. พิจารณาข้อเสนอของ กระทรวงมหาดไทย โดยยึดหลักเกณฑ์ตามข้อเท็จจริง และหลักข้อกฎหมาย เนื่องจากเป็นทรัพย์สินของ ขป. จึงเป็นอำนาจของ อธ.ขป. ตัดสินใจโดยตรง

๓. นรม. ให้ความสนใจเรื่องความก้าวหน้าในการดำเนินงานเรื่องการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน ตามนโยบายรัฐบาล ภายใต้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) จากการตรวจสอบในพื้นที่จังหวัด อุทัยธานี ซึ่งเป็นพื้นที่ต้นแบบโครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล พบว่ายังขาดโครงสร้าง พื้นฐาน เช่น ไฟฟ้า จึงได้มอบหมายให้ กสส. ตรวจสอบการดำเนินงานที่ต้องรับผิดชอบต่อเนื่องในพื้นที่ทั้งหมด ที่ต้องดำเนินการต่อจากคณะกรรมการจัดที่ดิน (อนุฯ ๑) ซึ่งมีกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม เป็นฝ่ายเลขานุการ และคณะกรรมการจัดที่ดิน (อนุฯ ๒) ซึ่งมีกระทรวงมหาดไทย เป็นฝ่าย เลขานุการ โดยให้รายงานให้ รมว.กษ. ทราบว่าทาง กษ. ได้มีผลการดำเนินงานที่ต่อเนื่องอย่างไร และมีปัญหา อุปสรรคการทำงานในด้านใด พร้อมทั้งมอบหมายหน่วยงานของ กษ. ได้แก่ ขป. รับผิดชอบเรื่องน้ำ พด. รับผิดชอบเรื่องคุณภาพที่ดิน กสส. กป. ปศ. และ วก. รับผิดชอบเรื่องการส่งเสริมอาชีพให้แก่เกษตรกร ตามความเหมาะสมของพื้นที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการต่อเนื่องจาก อนุฯ ๑ และอนุฯ ๒ ทั้งนี้ มอบหมาย ให้ รมช.กษ. (นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร) และ ปลัด กษ. กำกับการดำเนินงานของ กษ. ในภาพรวม

อธ.กสส. ชี้แจงเพิ่มเติมว่า รมช.กษ. (นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร) ในฐานะประธานคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ (อนุฯ ๓) ซึ่งมี อธ.กสส. เป็นฝ่ายเลขานุการฯ ได้ประชุมหารือพิจารณาแนวทางการดำเนินงานของ กษ. แล้ว ๒ ครั้ง ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวมีหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ รวมถึงพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น โดยปัญหาที่พบคือ พื้นที่ที่จัดที่ดินทำกินให้แก่ประชาชนในส่วนที่เป็นพื้นที่ป่าไม้เดิม ไม่มีระบบโครงสร้างพื้นฐาน ส่งผลให้ประชาชนไม่เข้าไปอยู่ในพื้นที่ตามที่ได้รับจัดสรร ซึ่งขณะนี้ได้มีการสำรวจรวบรวมข้อมูลความพร้อมของระบบโครงสร้างพื้นฐานในแต่ละพื้นที่ รวมทั้งข้อมูลการดำเนินงานพัฒนาพื้นที่ของหน่วยงานในสังกัด กษ. เช่น พต. ขป. ที่ได้ดำเนินการพัฒนาอาชีพไว้เรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ จะต้องส่งงานต่อให้แก่คณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (อนุฯ ๔) เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการในระดับพื้นที่ต่อไป

รองปลัด กษ. (นายธนิศย์ เอนกวิทย์) ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่า การจัดสรรพื้นที่ทำกินให้แก่ประชาชน มีปัจจัยความสำเร็จอยู่ที่การดำเนินงานในระดับจังหวัด เช่น พื้นที่จัดสรรในจังหวัดกาฬสินธุ์ ส.ป.ก. ในฐานะหน่วยงานในระดับพื้นที่ ได้ร่วมมือและดำเนินการประสานกับผู้ว่าราชการจังหวัด รวมถึงทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่เป้าหมาย โดยมี กสส. จัดตั้งสหกรณ์และส่งเสริมอาชีพในพื้นที่ จนประสบความสำเร็จ เนื่องจากได้รับความร่วมมือในการทำงานจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

รมว.กษ. มีข้อสั่งการสำคัญ ดังนี้

๑) ให้ผู้ช่วยปลัด กษ. ทั้ง ๒ ท่าน เสนอระบบการทำงานในการพัฒนาโครงสร้างด้านสาธารณูปโภคในพื้นที่จัดที่ดินทำกินดังกล่าว โดยยกร่างหนังสือให้ รมว.กษ. ลงนามถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า ประปา เพื่อก่อสร้างระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานในพื้นที่เป้าหมาย

๒) มอบหมาย รมช.กษ. (นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร) ในฐานะประธานคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ (อนุฯ ๓) ประชุมคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาแนวทางการดำเนินงาน ทั้งในเรื่องงาน งบ ระบบ และคนของหน่วยงาน กษ. ในภาพรวม

๓) มอบหมาย ส.ป.ก. สรุปภาพรวมของผลการดำเนินงานและปัญหาในการดำเนินงานในพื้นที่ที่ได้รับผิดชอบภายใต้ คทช. และมอบหมาย กสส. ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ รวบรวมข้อมูล และประสานกับผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อให้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ ให้ กสส. ดำเนินการจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่ทั้งหมด และแบ่งกลุ่มปัญหาและความต้องการในแต่ละพื้นที่ พร้อมทั้งมีแนวทางการดำเนินงาน ในแต่ละกลุ่มพื้นที่ด้วย

๔) มอบหมาย ผตร.กษ. ในเขตที่ได้รับผิดชอบทำบันทึกรายงานผลการตรวจราชการตามนโยบายสำคัญของ กษ. ให้ รมว.กษ. ทราบ แต่หากเป็นปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งส่งผลกระทบในวงกว้าง ให้รีบแจ้งไปยังหัวหน้าหน่วยราชการที่ได้รับผิดชอบ เพื่อแก้ปัญหาทันที และแจ้ง ปลัด กษ. ให้รับทราบปัญหาด้วย

๕. จากกรณีที่สมาคมการประมงแห่งประเทศไทย ร้องเรียนปัญหาผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย พ.ร.ก. การประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ อันเป็นผลให้ชาวประมงถูกจับดำเนินคดีและเสียค่าปรับจำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท เนื่องจากเกิดข้อผิดพลาดในการแจ้งข้อมูลการเข้าออกเรือกับศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้า-ออก (PIPO) จึงต้องดำเนินการจับกุมตามบทลงโทษใน พ.ร.ก. การประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งเมื่อพิจารณา พ.ร.ก. การประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ แล้ว พบว่า การกำหนดหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติที่เป็นกฎหมายลูกยังไม่แล้วเสร็จ จึงมอบหมายให้ กป. เร่งดำเนินการออกกฎหมายลูก ภายใต้ พ.ร.ก. การประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ ทั้งหมดให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อให้มีหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติให้มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาของชาวประมงในปัจจุบันมากที่สุด และมอบหมาย ผตร.กษ. (นายมีศักดิ์ ภักดีคง) เป็นที่ปรึกษาในการดำเนินการเรื่องการออกกฎหมายลูกด้วย ทั้งนี้ มอบหมาย ผตร.กษ. ที่รับผิดชอบในพื้นที่ตรวจราชการ ๒๒ จังหวัดติดชายทะเล ตรวจเยี่ยมติดตามการดำเนินงานของสำนักงานประมงจังหวัด และศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้า-ออก (PIPO) ด้วย

๕. มอบหมายทุกหน่วยงานของ กษ. ที่มีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตต่างๆ ในด้านการเกษตร ดำเนินการปรับปรุงวิธีการดำเนินงานให้สะดวก รวดเร็ว และลดหลักฐานประกอบการขออนุญาตที่ไม่จำเป็น รวมถึงจัดตั้งศูนย์ One Stop Service โดยอาจดำเนินการ ณ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดในการอนุมัติ อนุญาตด้านการเกษตรเพียงจุดเดียว

วาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุมผู้บริหารระดับสูง กษ. ครั้งที่ ๑๙/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑

สธก. สศก. แจ้งที่ประชุมว่า สศก. ได้นำส่งสรุปรายงานการประชุมผู้บริหารระดับสูง กษ. ครั้งที่ ๑๙/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๑ ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ให้ผู้บริหารระดับสูง กษ. เพื่อทราบ และพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ปรากฏว่า ไม่มีผู้บริหาร กษ. ท่านใดขอแก้ไขรายงานการประชุม

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุม

วาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

๓.๑ รายงานสถานการณ์น้ำ และการปฏิบัติการฝนหลวง

รอง อธ.ชป. (นายทวีศักดิ์ ธนเดโชพล) รายงานสภาพภูมิอากาศ ซึ่งประเทศไทยได้รับอิทธิพลจากพายุโซนร้อนเซินติญ (Son-Tinh) พายุเบบินคา (BEBINCA) และมรสุมทางตะวันตกเฉียงใต้ ทำให้บริเวณชายขอบของประเทศทางภาคอีสานตอนบน และภาคตะวันตก เกิดฝนตกประมาณ ๔๐๐-๖๐๐ มม. ในช่วงเดือนกรกฎาคม และสิงหาคมที่ผ่านมา

สถานการณ์น้ำภาพรวมในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลาง รวม ๔๔๗ แห่ง ณ วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๑ มีปริมาณน้ำทั้งหมด ๕๗,๒๕๘ ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ ๗๕ ของอ่าง ซึ่งสามารถรับน้ำได้อีก ๑๘,๘๘๒ ล้าน ลบ.ม. โดยภาคเหนือมีปริมาณน้ำ ๑๗,๒๕๒ ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ ๖๗ ของอ่าง สามารถรับน้ำได้อีก ๘,๕๔๕ ล้าน ลบ.ม. ซึ่งจากการคาดการณ์ของกรมอุตุนิยมวิทยา คาดว่าจะเกิดร่องความกดอากาศต่ำผ่านบริเวณนี้ ซึ่งถ้าเกิดฝนตกบริเวณเหนือเขื่อนก็จะสามารถรองรับน้ำในส่วนนี้ได้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีปริมาณน้ำ ๕,๘๖๖ ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ ๕๗ ของอ่าง สามารถรับน้ำได้อีก ๔,๕๓๔ ล้าน ลบ.ม. ภาคกลางมีปริมาณน้ำ ๗๙๑ ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ ๔๔ ของอ่าง สามารถรับน้ำได้อีก ๙๙๗ ล้าน ลบ.ม. ภาคตะวันตกมีปริมาณน้ำ ๒๔,๗๔๑ ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ ๙๒ ของอ่าง สามารถรับน้ำได้อีก ๒,๐๐๖ ล้าน ลบ.ม. ภาคตะวันออกมีปริมาณน้ำ ๑,๖๘๔ ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ ๖๘ ของอ่าง สามารถรับน้ำได้อีก ๗๙๔ ล้าน ลบ.ม. และภาคใต้มีปริมาณน้ำ ๖,๘๙๓ ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ ๗๘ ของอ่าง สามารถรับน้ำได้อีก ๒,๐๐๖ ล้าน ลบ.ม. โดยมีอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ที่มีความจุเกิน (Upper Rule Curve) จำนวน ๑๐ แห่ง ซึ่ง ชป. ได้มีมาตรการระบายน้ำให้สอดคล้องกับปริมาณฝนตก ส่วนอ่างเก็บน้ำขนาดกลางที่มีปริมาณน้ำน้อยกว่าหรือเท่ากับร้อยละ ๓๐ มีจำนวน ๓๘ แห่ง ปริมาณน้ำมากกว่าร้อยละ ๘๐-๑๐๐ มีจำนวน ๖๗ แห่ง และมีปริมาณน้ำมากกว่าร้อยละ ๑๐๐ มีจำนวน ๑๕ แห่ง

สถานการณ์น้ำ ณ วันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ใน ๔ เขื่อนหลักลุ่มน้ำเจ้าพระยา ได้แก่ เขื่อนภูมิพล เขื่อนสิริกิติ์ เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ และเขื่อนแควน้อย มีปริมาณน้ำทั้งหมด ๑๖,๖๒๑ ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ ๖๗ ของอ่าง มีปริมาณน้ำใช้การได้ ๙,๙๒๕ ล้าน ลบ.ม. ซึ่ง ชป. มีแผนการบริหารจัดการน้ำให้มีการเพาะปลูกในพื้นที่ลุ่มต่ำให้เร็วขึ้น เพื่อให้เก็บเกี่ยวแล้วเสร็จทันฤดูน้ำหลาก โดยทุ่งบางระกำ ในพื้นที่ ๐.๓๘๒ ล้านไร่ กำหนดให้เริ่มเพาะปลูกตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๑ และเก็บเกี่ยวแล้วเสร็จก่อนเดือนสิงหาคม ๒๕๖๑ ขณะนี้ทำการเก็บเกี่ยวครบทุกพื้นที่ และรับน้ำเข้าทุ่งแล้ว สามารถกักเก็บน้ำได้ ๕๕๐ ลบ.ม. ส่วน ๑๒ ทุ่ง เจ้าพระยาตอนล่าง พื้นที่ ๑.๑๑๔ ล้านไร่ กำหนดให้เริ่มเพาะปลูกตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ขณะนี้มีการเก็บเกี่ยวแล้ว ๐.๙๖๙ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๗

โดยคาดว่าจะเก็บเกี่ยวให้แล้วเสร็จประมาณต้นเดือนกันยายน ๒๕๖๑ และสามารถรับน้ำเข้าทุ่งได้ตั้งแต่ปลายเดือนกันยายนเป็นต้นไป ซึ่งจะสามารถเก็บกักน้ำได้ ๑,๕๐๐ ลบ.ม. (ข้อมูล ณ วันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๑)

สถานการณ์น้ำทั่วไป ณ วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๑ ในพื้นที่มีดังนี้

- จังหวัดนครนายก มีฝนตกบริเวณอำเภอบ้านนา ทำให้ปริมาณน้ำในแม่น้ำนครนายกมีปริมาณมาก ซึ่งในบริเวณพื้นที่ที่มีน้ำท่วมได้มีการติดตั้งเครื่องผลักดันน้ำในแม่น้ำนครนายกแล้ว ที่ประตูระบายน้ำบางหอย (ปลายคลองเหมือง) และบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำนครนายก หน้าศูนย์นิวเคลียร์ เพื่อเร่งระบายน้ำจากนครนายกไปลงแม่น้ำปราจีนบุรี

- จังหวัดปราจีนบุรี ในบริเวณอำเภอกบินทร์บุรี มีฝนตกปริมาณมาก ชป. ได้มีมาตรการเร่งการระบายน้ำ โดยรับน้ำเข้าทุ่งท่าแห วันละ ๕.๖๐ ล้าน ลบ.ม. รับน้ำเข้าทุ่งบางพลวง วันละ ๓ ล้าน ลบ.ม. และติดตั้งเครื่องสูบน้ำ บริเวณโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร และหน้าตลาดสด ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี รวมถึงเปิดประตูระบายน้ำเขื่อนทดน้ำบางปะกง เพื่อเร่งการระบายน้ำลงทะเล

- จังหวัดเพชรบุรี มีปริมาณน้ำในเขื่อนแก่งกระจานอยู่เหนือระดับเก็บกักที่ ๗๘ เซนติเมตร มีจุดเฝ้าระวังอยู่ที่บริเวณเทศบาลเมือง ซึ่ง กษ. ได้รับการร้องเรียนจากเกษตรกรตำบลท่าไม้รวก อำเภอท่ายาง ได้รับความเดือดร้อนจากพื้นที่ประสบภัยบริเวณพื้นที่ลุ่มต่ำริมตลิ่งแม่น้ำเพชรบุรี ที่เป็นพื้นที่ใช้ทำการเกษตร ซึ่ง ชป. ได้ดำเนินการเข้าพื้นที่เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้กับประชาชนและเกษตรกรในบริเวณดังกล่าว โดยการปักคันดิน และติดตั้งเครื่องสูบน้ำ รวมถึงจะมีการศึกษาโครงการก่อสร้างอาคารชลประทาน เช่น ประตูระบายน้ำ อาคารบังคับน้ำ การเสริมตลิ่ง ในพื้นที่บริเวณแม่น้ำเพชรบุรีสายเก่าที่มีปัญหาน้ำท่วมซ้ำซาก ให้สามารถป้องกันหรือบรรเทาปัญหาน้ำท่วม พร้อมทั้งวางแผนการปรับเปลี่ยนการเพาะปลูกพืชอายุสั้นเพื่อเก็บผลผลิตก่อนเข้าช่วงฤดูน้ำหลาก

- กลุ่มน้ำแม่กลอง ซึ่ง รณม. (พลเอกฉัตรชัย สาริกัลยะ) มีการประชุมหารือร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี สมุทรสงคราม และกาญจนบุรี เพื่อบริหารจัดการน้ำ โดยมีข้อสั่งการให้ระบายน้ำผ่านเขื่อนแม่กลองเพิ่มเป็นขั้นบันได จาก ๙๐๐ ลบ.ม. เป็น ๑,๑๐๐ ลบ.ม./วินาที และให้ทุกโครงการติดตามน้ำในลำน้ำ คันกั้นน้ำ ซึ่งหากมีการชำรุดให้เร่งดำเนินการแก้ไข พร้อมทั้งแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และรายงานให้ SWOC ทราบ รวมถึงการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยได้มีการเพิ่มการระบายน้ำที่เขื่อนวชิราลงกรณ์ และเขื่อนศรีนครินทร์เพื่อพร่องน้ำและรองรับน้ำที่เกิดจากปริมาณฝนจากกลุ่มน้ำแม่กลองน้ำด้วย ทั้งนี้ แม่น้ำแม่กลองสามารถรองรับน้ำที่ไหลผ่านได้ถึง ๑,๒๐๐-๑,๓๐๐ ลบ.ม./วินาที

- แม่น้ำท่าจีน โดย ชป. มีการติดตั้งเครื่องผลักดันน้ำจำนวน ๘๑ เครื่อง เพื่อเร่งระบายน้ำในแม่น้ำท่าจีน ซึ่งปัจจุบันมีการติดตั้งแล้วเสร็จจำนวน ๘ จุด ได้แก่ จุดวัดท่าเจตีย์ สะพานบางหลวง สะพานบางไผ่นารถ สะพานวัดสำโรง สะพานรวมเมฆ คลองลัดจิวราย สะพานซัวล และสะพานโพธิ์แก้ว รวมแล้ว ๗๒ เครื่อง

ธ. ฝล. รายงานผลการประชุม ASEAN Workshop on Weather Modification ๒๐๑๘ เมื่อวันที่ ๖-๙ สิงหาคม ๒๕๖๑ ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพฯ เพื่อแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีด้านการดัดแปรสภาพอากาศ ซึ่งที่ประชุมมีมติให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้านการดัดแปรสภาพในภูมิภาคอาเซียน และตกลงทำโครงการวิจัยร่วมกัน ซึ่งสาธารณรัฐอินโดนีเซียได้เชิญให้ ฝล. ไปดูผลความก้าวหน้าของการเรียนรู้การทำฝนหลวงจากประเทศไทย พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงานปฏิบัติการฝนหลวง ดังนี้

๑) หน่วยปฏิบัติการฝนหลวง ปัจจุบันมีจำนวน ๙ หน่วย แบ่งเป็น พื้นที่ภาคเหนือ ตั้งอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดพิษณุโลก พื้นที่ภาคกลาง ตั้งอยู่ที่จังหวัดลพบุรี และจังหวัดกาญจนบุรี พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งอยู่ที่จังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น สุรินทร์ และอุบลราชธานี ซึ่งปีนี้เกิดปัญหาฝนทิ้งช่วงบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางและตอนล่าง และพื้นที่ภาคตะวันออก ตั้งอยู่ที่จังหวัดสระแก้ว ซึ่งอำเภอตาพระยาประสบปัญหาฝนทิ้งช่วง รวมถึงอ่างเก็บน้ำของชลประทาน มีปริมาณน้ำประมาณ

ร้อยละ ๒๐ จึงจำเป็นต้องตั้งหน่วยปฏิบัติการในภาคตะวันออก ส่วนภาคใต้มีการปิดหน่วย เพื่อนำหน่วยปฏิบัติการไปช่วยในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

๒) การปฏิบัติการฝนหลวง ตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม-๕ กันยายน ๒๕๖๑ มีการปฏิบัติการบินรวม ๓,๐๙๘ เที่ยวบิน มีพื้นที่ได้รับประโยชน์ ๖๙ จังหวัด และมีการเติมน้ำในเขื่อน ๑๗ เขื่อน ได้แก่ เขื่อนแม่กวงอุดมธารา เขื่อนทับเสลา เขื่อนศรีนครินทร์ เขื่อนวชิราลงกรณ์ เขื่อนลำนะคง เขื่อนลำนุบล เขื่อนลำห้วย เขื่อนลำน้ำรอง เขื่อนลำปลายมาศ เขื่อนอุบลรัตน์ เขื่อนคลองสียัด เขื่อนดอกกราย เขื่อนคลองพระพุทธรูป เขื่อนห้วยยาง เขื่อนห้วยตะเคียน เขื่อนแก่งกระจาน และเขื่อนปรางบุรี

๓) การปฏิบัติการตามการร้องขอรับบริการ ตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม - ๕ กันยายน ๒๕๖๑ มีผู้ร้องขอรับบริการรวมทั้งสิ้น ๑,๒๑๕ ราย แบ่งเป็น พื้นที่ภาคเหนือ ๓๒๒ ราย ได้รับการช่วยเหลือแล้ว ๓๑๖ ราย โดยอีก ๖ ราย ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ และลำปาง อยู่ระหว่างวางแผนให้การช่วยเหลือ ภาคกลาง ๒๗๖ ราย ได้รับการช่วยเหลือแล้ว ๒๗๖ ราย อย่างไรก็ตามยังมีบางพื้นที่ที่ยังคงต้องการฝนอยู่ ได้แก่ พื้นที่ในจังหวัดกาญจนบุรี นครสวรรค์ ชัยนาท สุพรรณบุรี และอุทัยธานี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๕๒๘ ราย ได้รับการช่วยเหลือแล้ว ๕๑๐ ราย โดยอีก ๑๘ ราย ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ ขอนแก่น และอุดรธานี อยู่ระหว่างวางแผนให้การช่วยเหลือ ภาคตะวันออก ๓๖ ราย ได้รับการช่วยเหลือแล้ว ๓๖ ราย ซึ่งอ่างเก็บน้ำห้วยยาง และอ่างเก็บน้ำห้วยตะเคียน จังหวัดสระแก้ว ยังคงต้องการฝนอยู่ และภาคใต้ ๕๓ ราย ได้รับการช่วยเหลือแล้ว ๕๑ ราย โดยอีก ๒ ราย ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช อยู่ระหว่างวางแผนให้การช่วยเหลือ ทั้งนี้ในช่วงระหว่างวันที่ ๑-๕ กันยายน ๒๕๖๑ ยังมีบางพื้นที่ประสบปัญหาฝนทิ้งช่วง โดยภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีผู้ร้องขอรับบริการมากที่สุด จำนวน ๔๓ ราย รองลงมาคือ ภาคเหนือ ๑๗ ราย ภาคกลาง ๑๒ ราย ภาคตะวันออก ๒ ราย และภาคใต้ ๒ ราย

๔) การปฏิบัติการเติมน้ำในเขื่อน เนื่องจากประสบปัญหาฝนทิ้งช่วง จึงมีเขื่อนที่อยู่ระหว่างปฏิบัติการเติมน้ำตามการร้องขอ จำนวน ๑๐ แห่ง ได้แก่ เขื่อนแม่กวงอุดมธารา เขื่อนทับเสลา เขื่อนห้วยหลวง เขื่อนอุบลรัตน์ เขื่อนลำน้ำรอง เขื่อนลำห้วย เขื่อนลำนุบล เขื่อนลำปลายมาศ เขื่อนห้วยตะเคียน และเขื่อนห้วยยาง

รณว.กษ. มีข้อคิดเห็นและข้อสั่งการ ดังนี้

๑) ให้ กษ. โดยเฉพาะ ขป. ปรับกระบวนทางความคิด (Mindset) ในการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการน้ำ ประกอบด้วย

- (๑) การประเมินสถานการณ์ และการคาดการณ์น้ำในอนาคต
- (๒) วิธีการจัดการแก้ไขปัญหาทั่วม โดยวิธีการพร่องน้ำ และการแก้ปัญหาภัยแล้ง
- (๓) การเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัย (น้ำท่วมและน้ำแล้ง) โดยเฉพาะแนวทางการชดเชยผู้ที่ให้ความร่วมมือและเสียสละพื้นที่ของตนเพื่อการรับน้ำ

ทั้งนี้ ให้น้อมนำพระราชกระแสรับสั่งในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ ที่ให้หน่วยงานบริหารจัดการน้ำ นำวิธีการแก้ไขปัญหาถ้าหลวงมาเป็นโมเดลในการแก้ไขปัญหาวิกฤต ในการวางแผนระบบแจ้งเตือนภัยต่างๆ โดยการจัดเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์ในการแจ้งเตือนและช่วยชีวิตที่ทันสมัย มีวิธีป้องกัน และแก้ปัญหาเมื่อเกิดเหตุการณ์ขึ้นจริง พร้อมทั้งเยียวยาช่วยเหลือผู้เสียสละเป็นพื้นที่รับน้ำ

๒) มอบหมาย ผู้ช่วยปลัด กษ. นำแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการน้ำ ทารอกับ มท. และ สงป. เพื่อเสนอขอรับจัดสรรงบประมาณในการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัย

๓) มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการน้ำ แลงข่าวการช่วยเหลือเยียวยาประชาชนที่ได้รับผลกระทบ และแนวทางการบริหารจัดการน้ำตามข้อ ๑ ให้แก่ประชาชนได้รับรู้รับทราบ

๔) มอบหมายให้ ขป. ร่วมกับ ผล. ร่วมจัดทำแผนที่เพื่อแสดงข้อมูลพื้นที่น้ำท่วม หรือพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม พื้นที่น้ำแล้ง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ต้องมีปฏิบัติการฝนหลวง เพื่อแสดงการบริหารจัดการน้ำในภาพรวมของประเทศ

๕) มอบหมายให้ ฝล. ทำหนังสือเรียนอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์เรื่องผลการปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อประสานขอความร่วมมือในการออกอากาศเผยแพร่งานฝนหลวงในสถานีโทรทัศน์อื่นๆ เพิ่มเติม

มติที่ประชุม รับทราบ และมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาดำเนินการตามข้อสั่งการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ต่อไป

๓.๒ การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบภัยธรรมชาติ

ผู้ช่วยปลัด กษ. (นายพีระพันธ์ คอทอง) รายงานการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบภัยธรรมชาติ ซึ่งเป็นผลกระทบจากพายุซินติง (Son-Tinh) พายุเบบินคา (BEBINCA) ในเดือนกรกฎาคมและสิงหาคม ๒๕๖๑ โดยมีจังหวัดที่ได้รับผลกระทบเป็นจังหวัดชายขอบของประเทศเป็นส่วนใหญ่ จากการตรวจสอบผลกระทบทางการเกษตร ในช่วงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม-๕ กันยายน ๒๕๖๑ พบว่า ด้านพืชมีพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ ๓๒ จังหวัด ๑,๑๕๔,๙๗๖ ไร่ แบ่งเป็น ข้าว ๘๗๒,๙๐๐ ไร่ พืชไร่ ๑๒๑,๙๓๑ ไร่ พืชสวนและอื่นๆ ๑๖๐,๑๔๕ ไร่ โดยเป็นพื้นที่ได้รับความเสียหายอย่างสิ้นเชิงและจะได้รับการช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลัง จำนวน ๒๑๖,๖๓๓ ไร่ ด้านประมงมีพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ ๒๗ จังหวัด เป็นพื้นที่ (บ่อปลา) ๗,๔๐๒ ไร่ และด้านปศุสัตว์มีสัตว์ที่ได้รับผลกระทบ ๒๐๒,๕๖๑ ตัว โดยสัตว์ปีกได้รับผลกระทบมากที่สุด จำนวน ๑๖๔,๘๖๗ ตัว รองลงมา ได้แก่ โค-กระบือ ๓๓,๐๗๐ ตัว สุกร ๓,๓๔๖ ตัว และแพะ ๑,๒๗๘ ตัว ซึ่งในการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น ขป. ได้มีการติดตั้งเครื่องสูบน้ำและติดตั้งเครื่องผลักดันน้ำ รวมถึง ปศ. ได้มีการแจกจ่ายเสบียงสัตว์ อพยพสัตว์ สนับสนุนแร่ธาตุและเวชภัณฑ์ และดูแลสุขภาพสัตว์ ทั้งนี้ยังคงเหลือผู้ที่ประสบภัยประมาณร้อยละ ๖๐-๗๐ ที่จะดำเนินการตรวจสอบและให้ความช่วยเหลือได้ครบตามจำนวนต่อไป

กษ. ได้ประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สงป. สศช. มท. และกรมป้องกันสาธารณภัย เพื่อพิจารณาแนวทางการเยียวยาช่วยเหลือผู้เสียสละเป็นพื้นที่รับน้ำ ซึ่งที่ประชุมเห็นชอบหลักการดังนี้

๑) ในพื้นที่พิกน้ำที่เกษตรกรและประชาชนให้ความร่วมมือกับรัฐในการบริหารจัดการน้ำ เพื่อป้องกันพื้นที่เมือง ชุมชน และพื้นที่เศรษฐกิจ จะเกิดความสูญเสียและเสียหายโดยตรง เช่น หน้าที่ดิน และผลผลิต และเสียโอกาสทางรายได้ที่เกิดจากการเริ่มผลิตในรอบใหม่ล่าช้ากว่าปกติ ควรได้รับการช่วยเหลือเป็นเงินเพิ่มเติมจากระเบียบที่มีอยู่ ทั้งนี้ จะสอดคล้องตามหลักกฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ ว่าด้วยเรื่องของรัฐที่ต้องดำรงไว้ตามหลักนิติธรรม และผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ และมาตรา ๕๘ โดยที่รัฐดำเนินการใดๆ และส่งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม รัฐจะต้องดำเนินการเยียวยาความเดือดร้อนแก่ประชาชน หรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรม

๒) ควรออกเป็นระเบียบและหลักเกณฑ์ช่วยเหลือ ผู้ให้ความร่วมมือกับภาครัฐในการบริหารจัดการน้ำ เพื่อการบรรเทาความเดือดร้อนจากสาธารณภัยหรืออุทกภัย

๓) ข้อสังเกตเพื่อประกอบการพิจารณาวิธีการปฏิบัติในพื้นที่ ดังนี้

(๑) การกำหนดพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจะต้องมีขอบเขตชัดเจน สมเหตุสมผล เพื่อป้องกันการตีความที่นำไปสู่ความขัดแย้ง เช่น การรुक้าเขตชลประทาน การพิจารณาแยกแยะผลกระทบจากน้ำฝนตามปกติ และน้ำจากการบริหารจัดการในช่วงฤดูน้ำหลาก

(๒) ประเด็นความชอบธรรมและสิทธิที่ภาคครัวเรือนหรืออาชีพอื่นๆ จะได้รับสิทธิเช่นเดียวกันภาคการเกษตร

(๓) การเสนอ ครม. จะต้องมีการอบวงเงิน และรายชื่อผู้ได้รับผลกระทบที่ชัดเจน

ซึ่งที่ประชุมเสนอให้ดำเนินการจัดทำรายละเอียดเสนอ ครม. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักการ และอนุมัติวงเงินช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย เช่น จังหวัดเพชรบุรี โดยมอบหมายให้ กษ. มท. กค.

สภ. สศช. กำหนดระเบียบและหลักเกณฑ์ช่วยเหลือผู้ให้ความร่วมมือกับภาครัฐ ในการบริหารจัดการน้ำ โดยมอบหมายให้ ขป. จัดทำขอบเขตพื้นที่ และเกษตรกรเป้าหมายที่ได้รับผลกระทบจากการบริหารจัดการน้ำอย่างชัดเจน และ มอบหมายให้ สศก. เป็นหน่วยงานหลักในการคำนวณค่าเสียโอกาสทางเศรษฐกิจ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และอัตราการช่วยเหลือด้านการเกษตรที่เหมาะสม โดย สป.กษ. จะเป็นผู้รวบรวมข้อมูลดังกล่าวเพื่อประชุมหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก่อนเสนอ รมว.กษ. และ ที่ประชุม ครม.พิจารณา ต่อไป

ปลัด กษ. (นายสุรพงษ์ เจียสกุล) ชี้แจงเพิ่มเติมว่าจากการประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ยังมีประเด็นเกี่ยวกับการเยียวยาช่วยเหลือเกษตรกรที่ให้ความร่วมมือกับรัฐ ที่เกิดความสูญเสียและเสียหายจากการเป็นพื้นที่รับน้ำ ให้ได้รับการช่วยเหลือเป็นเงินเพิ่มเติมจากระเบียบเดิมที่มีอยู่ ซึ่งบางหน่วยงาน มีความเห็นว่าควรให้ความช่วยเหลือในลักษณะอื่นๆ เช่น บั้ย เมล็ดพันธุ์ มากกว่าการช่วยเหลือในรูปแบบของเงิน รวมถึงมีประเด็นว่าหน่วยงานใดจะเป็นผู้รับผิดชอบ และจะใช้หลักเกณฑ์ใดในการกำหนดขอบเขตกลุ่มเป้าหมายผู้ที่ได้รับการช่วยเหลือในกรณีดังกล่าวด้วย ซึ่ง สภ. แจ้งว่าในเบื้องต้นจะเป็นการขออนุมัติหลักการการช่วยเหลือจาก ครม. ก่อน เนื่องจากยังไม่มีมีการกำหนดหลักเกณฑ์ ขอบเขตพื้นที่ ผู้มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือที่ชัดเจน ทั้งนี้ แนวทางการดำเนินงานในอนาคต ต้องกำหนดเป็นระเบียบและหลักเกณฑ์การช่วยเหลือ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติที่เป็นมาตรฐาน

รมว.กษ. มีข้อคิดเห็นและข้อสั่งการ ดังนี้

๑) หลักการการเยียวยาผู้ประสบภัย เห็นควรให้การช่วยเหลือในรูปแบบของเงิน เนื่องจากการช่วยเหลือในรูปแบบปัจจัยการผลิต อาจทำให้เกิดปัญหาการทุจริต และขอให้กำหนดค่าจำกัดความและขอบเขตของพื้นที่ที่ประชาชนเสียสละร่วมบริหารจัดการน้ำกับภาครัฐให้ชัดเจน

๒) มอบหมายให้ผู้ช่วยปลัด กษ. (นายพีระพันธ์ คอทอง) เสนอหลักการการเยียวยาผู้ประสบภัย โดยให้ดำเนินการ ๒ รูปแบบ ดังนี้ (๑) ในปี ๒๕๖๑/๖๒ ให้ ขป. จัดทำข้อมูลพื้นที่ที่ใช้สำหรับการบริหารจัดการเพื่อพิกน้ำ และระบุพื้นที่เป้าหมายให้ชัดเจน เช่น พื้นที่จังหวัดเพชรบุรี และนครนายก โดยรายงานปลัด กษ. เพื่อนำเรียน รมว.กษ. ให้ความเห็นชอบเพื่อขอรับจัดสรรงบประมาณในการเยียวยาผู้ประสบภัยเป็นกรณีพิเศษ (๒) ในปีต่อไป ให้ขออนุมัติหลักการ เพื่อให้รัฐบาลอนุมัติให้มีระบบประกันภัยพืชผล โดยขอให้กระทรวงการคลัง (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง) เป็นผู้วางระบบประกันภัยพืชผล พร้อมทั้งให้เหตุผลการช่วยเหลือผู้ประสบภัย เพื่อให้เป็นไปตามพระราชประสงค์ของในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ ซึ่งมีพระราชกระแสรับสั่งให้ถอดแบบจากการช่วยเหลือพื้นที่รับน้ำกรณีถ้ำหลวง

มติที่ประชุม รับทราบ และมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาดำเนินการตามข้อคิดเห็นและข้อสั่งการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ต่อไป

๓.๓ รายงานผลการตรวจราชการและการแก้ไขปัญหาในพื้นที่

ทน.ผตร.กษ. (นางสาวจุฑาดี พงศ์มณีรัตน์) รายงานผลการตรวจราชการของ ผตร.กษ. ในโครงการไทยนิยม ยั่งยืน กษ. และได้ตรวจเยี่ยมพื้นที่น้ำท่วมในพื้นที่ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งมีการตรวจราชการแบบบูรณาการของ ผตร.กษ. และ ผตร. ของกระทรวงอื่นๆ

ผลการตรวจราชการโครงการไทยนิยม ยั่งยืน โดยคณะ ผตร. ได้ลงพื้นที่ และแจ้งให้ทุกหน่วยงาน เร่งรัดการดำเนินงาน และให้ดำเนินการอย่างรัดกุม เป็นไปตามระเบียบ มีความโปร่งใส รวมทั้งให้ทุกหน่วยงานประสานข้อมูลและบูรณาการการทำงานร่วมกัน ซึ่งภาพรวมของเบิกจ่ายงบประมาณโครงการไทยนิยม ยั่งยืน กษ. คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๔๘ (๙,๓๖๗.๗๕ ล้านบาท) แบ่งเป็น แผนยุทธศาสตร์ปฏิรูปโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร รวม ๒๐ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๐๘ (๙,๐๑๑.๗๑ ล้านบาท) และแผนยุทธศาสตร์เสริมสร้างศักยภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิต รวม ๒ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๓๗ (๓๕๖.๐๓ ล้านบาท)

โดยเกษตรกรมีรายได้จากโครงการ ๑.๗ ล้านบาท รายได้ทางตรงที่เกษตรกรได้รับ ๑,๐๑๗ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๗๔ และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการเกษตร ๘,๖๘๑ รายการ คิดเป็นร้อยละ ๗๑

ในส่วนของแผนยุทธศาสตร์ปฏิรูปโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร มีโครงการที่คาดว่าจะยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ ส่วนใหญ่เป็นโครงการที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน ปรับปรุง ซ่อมแซม โครงสร้างพื้นฐาน เช่น โครงการก่อสร้างฝายชะลอน้ำ (พด.) โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (ขป.) โครงการพัฒนาอาชีพ ชาวสวนยางรายย่อย เป็นต้น และในส่วนของแผนยุทธศาสตร์เสริมสร้างศักยภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นโครงการฝึกอบรม คาดว่าจะดำเนินการได้แล้วเสร็จ โดยอาจมีบางหน่วยงานจะดำเนินการได้ ไม่ครบตามเป้าหมายที่กำหนด เนื่องจากพบความซับซ้อนของรายชื่อผู้เข้ารับการอบรม

การตรวจราชการแบบบูรณาการของ ผตร.กษ. ผตร. ของกระทรวงอื่นๆ และ ผตร.ของสำนักงาน กฤษฎีกา ได้ตรวจราชการในพื้นที่ ๖ ภูมิภาค ใน ๑๘ จังหวัด โดยมีเป้าหมายในการตรวจราชการที่เกี่ยวข้องกับ กษ. ได้แก่ การเพิ่มศักยภาพภาคการเกษตร และโครงการพัฒนาพิเศษขนาดใหญ่ ซึ่งได้สรุปผลการตรวจราชการนำเสนอ นรม. เรียบร้อยแล้ว โดยคณะ ผตร.กษ. ได้ส่งข้อเสนอแนะไปยังหน่วยงานต่างๆ เพื่อดำเนินการตามข้อเสนอแนะ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ กษ. มีดังต่อไปนี้

๑) กษ.ควรกำหนดมาตรการจูงใจให้เกษตรกรทำการเกษตรตามความเหมาะสมของพื้นที่ โดยอาศัยข้อมูล Agri-Map

๒) กษ. ร่วมกับกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงการคลัง กำหนดมาตรการจูงใจให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์ที่มีความเข้มแข็ง โดยกำหนดสิทธิประโยชน์ เช่น การเข้าถึงแหล่งทุน ความช่วยเหลือด้านวิชาการ ด้านเทคโนโลยีการผลิต การแปรรูปการจำหน่ายสินค้า และด้านการตลาด รวมถึงการเชื่อมโยงตลาดต่างประเทศ

๓) กษ. ร่วมกับกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม และกรมประชาสัมพันธ์ บูรณาการฐานข้อมูลด้านการเกษตรที่มีความถูกต้อง แม่นยำ เป็นปัจจุบัน และทันต่อสถานการณ์

๔) กษ.ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงการคลัง กระทรวงคมนาคม กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแหล่งน้ำสำหรับเกษตรกร รวมทั้งให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยอาจกำหนดค่าธรรมเนียมในการใช้น้ำในอัตราที่เหมาะสม

๕) กษ. กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกระทรวงพาณิชย์ ร่วมกันบูรณาการจัดทำโครงการเมืองสมุนไพร ตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง

รมว.กษ. ได้สอบถามเพิ่มเติมประเด็นสาเหตุที่หน่วยธุรกิจของ กยท. ชะลอการเข้าซื้อยางพาราในตลาดในประเทศในสัปดาห์นี้

รองผู้ว่าการ กยท. (นายณกรณ์ ตรรกวิรพัท) ชี้แจงว่า ปัญหาการชะลอการเข้าซื้อยางพารานั้น ส่วนหนึ่งมาจากพื้นที่โกดังเต็ม จึงต้องระบายสต็อกยางพาราเก่าออกไปก่อน โดยมีปริมาณสต็อกยางพาราที่ กยท. ยังไม่ได้จำหน่ายจำนวน ๑๕๐,๐๐๐ ตัน ซึ่งปัจจุบันต้องเสียค่าเก็บในโกดัง ๒๐ ล้านบาท/เดือน และปริมาณยางพาราที่มีผู้ซื้อได้ประมูลไปแล้ว แต่ยังไม่มารับยางพาราไปใช้งานอีกจำนวน ๒๐๐,๐๐๐ ตัน

มติที่ประชุม รับทราบ

๓.๔ รายงานความก้าวหน้าการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพในพื้นที่จัดที่ดินตามนโยบาย คทช. ในพื้นที่ ส.ป.ก.

อธ.กสส. นำเสนอความก้าวหน้าการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพในพื้นที่จัดที่ดินตามนโยบาย คทช. ในพื้นที่ ส.ป.ก. ซึ่งคณะกรรมการจัดหาที่ดิน (อนุฯ ๑) ได้เห็นชอบมาแล้ว ๒๗ พื้นที่ ใน ๑๑ จังหวัด มีพื้นที่รวม ๑๘,๕๕๘.๒๗ ไร่ ปัจจุบันได้รับหนังสืออนุญาตแล้ว ๒๐ พื้นที่ ใน ๗ จังหวัด เนื้อที่ ๑๓,๑๗๙.๗๓ ไร่ โดยคณะกรรมการจัดการที่ดิน (อนุฯ ๒) ได้จัดคนลงในพื้นที่ ส.ป.ก. และมีประกาศ คทช. จังหวัดแล้วใน ๗ พื้นที่ ๖ จังหวัด ประชาชนจำนวน ๑,๐๐๖ ราย พื้นที่ ๑,๒๕๒ แปลง รวมเนื้อที่ ๒,๖๖๓.๒๘ ไร่ ซึ่งคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ (อนุฯ ๓) ดำเนินการในพื้นที่ ส.ป.ก. จำนวน ๑๘ พื้นที่ ใน ๗ จังหวัด ตามกรอบการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ๖ ด้าน ดังนี้

๑) ด้านการพัฒนาที่ดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินบนพื้นฐานข้อมูล Zoning ดำเนินการใน ๗ พื้นที่ ๕ จังหวัด เช่น การสนับสนุนหญ้าแฝกป้องกันหน้าดิน การทำสารบำบัดน้ำเสีย การทำปุ๋ยหมัก การส่งเสริมการปลูกพืชตามความเหมาะสมของพื้นที่

๒) ด้านพัฒนาแหล่งน้ำและการพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน ดำเนินการใน ๔ พื้นที่ ๓ จังหวัด เช่น ขุดสระน้ำขนาดใหญ่ ขุดขยายสระเก็บน้ำ ขุดบ่อบาดาลและหอดึงสูง พัฒนาอ่างเก็บน้ำ

๓) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ดำเนินการใน ๗ พื้นที่ ๕ จังหวัด เช่น ส่งเสริมการเลี้ยงแพะเนื้อ การเลี้ยงกบในกระชังบก เลี้ยงพันธุ์ไก่ไข่ และพันธุ์ไก่สามสาว การเลี้ยงโค-กระบือ การผลิตหม่อนไหม

๔) ด้านการส่งเสริมการรวมกลุ่ม ดำเนินการใน ๑๘ พื้นที่ ๗ จังหวัด เช่น จัดตั้งสถาบันเกษตรกรในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๑๒ แห่ง ในพื้นที่ ๗ จังหวัด สนับสนุนอาคารอเนกประสงค์แก่สถาบันเกษตรกร ๗ แห่ง ในพื้นที่ ๕ จังหวัด

๕) ด้านสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ดำเนินการใน ๓ พื้นที่ ๓ จังหวัด เช่น สนับสนุนเงินกองทุนพัฒนาสหกรณ์แก่สหกรณ์ ๒ แห่ง ในพื้นที่ ๒ จังหวัด สมาชิก ๑๓๐ ราย วงเงิน ๑.๗๕ ล้านบาท สนับสนุนเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร เพื่อสร้างโรงเลี้ยงไหมและซื้อวัสดุอุปกรณ์สำหรับการเลี้ยงไหมแก่สหกรณ์ ๑ แห่ง ในพื้นที่ ๑ จังหวัด สมาชิก ๓๕ ราย วงเงิน ๔.๐๕๘ ล้านบาท

๖) ด้านการส่งเสริมและการจัดทำบัญชีครัวเรือน ดำเนินการใน ๕ พื้นที่ ๔ จังหวัด เช่น จัดอบรมให้ความรู้ด้านบัญชีครัวเรือน การจัดทำบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ และส่งเสริมการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายให้แก่เกษตรกร

โดยมีพื้นที่จัดที่ดินตามนโยบาย คทช. ในพื้นที่ ส.ป.ก. ที่ยังขาดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านไฟฟ้า ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ๒ แปลง สุราษฎร์ธานี ๑ แปลง กาญจนบุรี ๓ แปลง และสระแก้ว ๔ แปลง

รทก.ส.ป.ก. (นายรัตนะ สวามีชัย) รายงานเพิ่มเติมว่า ส.ป.ก. มีเป้าหมายในการจัดที่ดินตามนโยบาย คทช. จำนวน ๔๒,๐๖๕ ไร่ เป็นพื้นที่ ๕๐ แปลง รวมใน ๑๕ จังหวัด ได้แก่ กาฬสินธุ์ อุทัยธานี สุราษฎร์ธานี ชุมพร นครราชสีมา กาญจนบุรี ชลบุรี สระแก้ว เชียงใหม่ ฉะเชิงเทรา สงขลา กำแพงเพชร อุดรธานี เพชรบูรณ์ และเชียงราย ปัจจุบันได้ดำเนินการไปแล้วจำนวน ๑๔,๐๘๓ ไร่ เป็นพื้นที่ ๒๐ แปลง ใน ๗ จังหวัด โดยจัดพื้นที่ให้แก่เกษตรกรจำนวน ๑,๓๖๔ ราย ได้แก่ กาฬสินธุ์ (๑ แปลง) อุทัยธานี (๑ แปลง) นครราชสีมา (๒ แปลง) สุราษฎร์ธานี (๑ แปลง) กาญจนบุรี (๓ แปลง) ชลบุรี (๒ แปลง) และสระแก้ว (๑๐ แปลง) อยู่ระหว่างดำเนินการในขณะนี้ ๒๗,๙๘๒ ไร่ เป็นพื้นที่ ๓๐ แปลง ใน ๑๑ จังหวัด พร้อมทั้งได้นำเสนอ VTR เรื่องสุขแบบไทยใจพอเพียง ซึ่งจัดทำเพื่อสร้างการรับรู้ผลการดำเนินงานของ กษ. ให้แก่สังคมได้รับทราบ โดยได้นำเสนอผลสำเร็จของโครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล ภายใต้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติในการพัฒนาอาชีพและการยกระดับคุณภาพชีวิตให้แก่เกษตรกรใน อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี

รมว.กษ. สั่งการให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เร่งรัดการดำเนินงานให้เห็นผลสัมฤทธิ์อย่างรวดเร็ว เนื่องจากเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล โดยให้รายงานปัญหาการดำเนินงานให้แก่ รมว.กษ. ทราบ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมอบหมายผู้รับผิดชอบติดตามการดำเนินงานในระดับพื้นที่ด้วย

มติที่ประชุม รับทราบ และมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาดำเนินการตามข้อสั่งการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ต่อไป

๓.๕ การจัดงานวันดินโลก ปี ๒๕๖๑

รอง อธ.พต. (นางสาวภัทราภรณ์ โสเจยยะ) นำเสนอความก้าวหน้าและแนวทางการจัดงานวันดินโลก ปี ๒๕๖๑ โดยได้จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์การจัดงานตั้งแต่เดือนเมษายนเป็นต้นไปจนถึงเดือนธันวาคม ๒๕๖๑ โดย รมช.กษ. (นายวิวัฒน์ ศัลยกำธร) ได้เริ่ม Kick off ในวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ซึ่ง Theme การจัดงานในปีนี้เป็น "Be the solution to Soil Pollution" หรือร่วมคิดร่วมทำแต่วันนี้ เพื่อปฏิวัติโลก ซึ่งจะมีกิจกรรมหลัก ๕ กิจกรรม ได้แก่ ๑) งานวิชาการ ประกอบด้วย การจัดประชุมวิชาการทั้งในระดับหน่วยงาน ระดับประเทศ และระดับนานาชาติ การจัดนิทรรศการ เพื่อสร้างการรับรู้เรื่องดิน ๒) การประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างการตระหนักรับรู้คุณค่าของทรัพยากรดินและสิ่งแวดล้อมทางเว็บไซต์ หนังสือ และ facebook ๓) การรณรงค์จัดกิจกรรมเดินวิ่ง การปลูกต้นไม้ ๔) การประกวดสุนทรพจน์ ภาพถ่าย ภาพวาด และ ๕) แลกเปลี่ยนศึกษาดูงาน ของเกษตรกร ประชุมวิชาการ/ร่วมงานวันดินโลกในต่างประเทศ โดยมีแผนการจัดงานวันดินโลก เป็นกิจกรรมต่อเนื่องในพื้นที่ทั่วประเทศ ตลอดทั้งเดือนธันวาคม ๒๕๖๑ ซึ่งจะมีการจัดงานมหกรรมวันดินโลก และพิธีมอบรางวัล World Soil Day Award เพื่อมอบให้แก่ผู้ที่มีผลงาน ในการส่งเสริมและสร้างความตระหนักด้านการจัดการทรัพยากรดิน เพื่อความมั่นคงอาหารโลกอย่างยั่งยืน ในระหว่างวันที่ ๕-๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ ณ พิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติ และมีการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิจัยดินเพื่อมนุษยธรรม แห่งภูมิภาคเอเชีย (CESRA) ซึ่งจะเป็นฐานข้อมูลงานวิจัยการฟื้นฟูทรัพยากรดิน ทั้งระบบนิเวศอาหารเพื่อก้าวสู่เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วย

มติที่ประชุม รับทราบ

วาระที่ ๔ เรื่องสืบเนื่อง

๔.๑ การติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานตามนโยบายสำคัญของ กษ.

ความก้าวหน้าโครงการไทยนิยม ยั่งยืน

ลธก.สศก. นำเสนอภาพรวมการเบิกจ่ายเงินงบประมาณโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ของ กษ. ภายใต้งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ งบประมาณรวม ๒๔,๙๙๓.๗๗ ล้านบาท ปัจจุบันมีผลการเบิกจ่าย ๙,๓๖๗.๗๕ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๗.๔๘ ของงบประมาณทั้งหมด แบ่งออกเป็น

๑) แผนยุทธศาสตร์ปฏิรูปโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร งบประมาณรวม ๒๔,๓๐๐.๖๙ ล้านบาท ปัจจุบันมีผลการเบิกจ่ายแล้ว ๙,๐๑๑.๗๑ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๗.๐๘

๒) แผนยุทธศาสตร์เสริมสร้างศักยภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิต (กระทรวงการคลังเป็นเจ้าภาพ) งบประมาณรวม ๖๙๓.๐๘ ล้านบาท ปัจจุบันมีผลการเบิกจ่ายแล้ว ๓๕๖.๐๓ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๕๑.๓๗

โดยมีผลการดำเนินงานในภาพรวมของ กษ. ได้แก่

๑) ประชาชนที่เข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น ๑,๘๘๔,๑๐๘ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๔.๑๘ ของเป้าหมาย

๒) ประชาชนที่มีความรู้อาชีพใหม่จำนวน ๑,๘๓๓,๙๓๒ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๙.๘๒ ของเป้าหมาย

๓) รายได้ที่ประชาชน/เกษตรกรได้รับ มีเป้าหมายรวมทั้งสิ้น ๑,๖๗๑,๖๙๘,๗๕๐ บาท โดยแบ่งเป็น รายได้ทางตรงจากการเข้าร่วมโครงการ เป้าหมายจำนวน ๑,๓๗๖,๒๔๒,๗๕๐ บาท เกษตรกรได้รับรายได้แล้ว รวม ๑,๐๑๗,๐๗๔,๔๖๙ บาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๐.๘๔ ของเป้าหมาย และรายได้ทางอ้อม (นำความรู้/ปัจจัยไปใช้) เป้าหมายจำนวน ๒๙๕,๔๕๖,๐๐๐ บาท

๔) สิ่งอำนวยความสะดวกทางการทำการเกษตร เช่น แหล่งน้ำ เครื่องเกี่ยวข้าว เป็นต้น เกษตรกร ได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกทางการเกษตรแล้ว ๘,๖๘๑ รายการ หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๐.๕๘

ผลการดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์ปฏิรูปโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร มีรายละเอียดดังนี้

๑) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านน้ำ โดยสร้างฝายชะลอน้ำ หาดแหล่งน้ำชุมชนแล้วเสร็จ/ก่อหนี้ รวม ๑,๑๓๔ รายการ คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๗๒ ของเป้าหมาย ที่เหลืออยู่ระหว่างดำเนินการ

๒) การพัฒนาศักยภาพการผลิต โดยปรับเปลี่ยนการผลิต ได้อนุมัติลดพื้นที่สวนยางแล้ว ๙๓,๐๖๒ ไร่ อบรมสร้างอาชีพใหม่ ๑๒,๐๙๔ ราย โดยมีพื้นที่ไม่เหมาะสมกับข้าวเปลี่ยนไปปลูกไม้ผล และเกษตรผสมผสาน ๖,๔๘๘.๕๐ ไร่ รวมทั้งได้มีการพัฒนาการผลิตพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ เครือข่ายผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์

๓) สร้างทักษะในการประกอบอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตร ครอบคลุมพื้นที่ชุมชนเกษตร ทัวประเทศกว่า ๙,๐๐๐ ชุมชน โดยมีเกษตรกร ๑.๖๓ ล้านคน ได้รับความรู้ด้านต่างๆ ตามหลักสูตรทั่วไป และ เฉพาะทางทั้งด้านพืช ประมง และปศุสัตว์ สามารถนำไปประกอบอาชีพต่อเนื่องได้

๔) สร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร โดย (๑) การสนับสนุนเครื่องมือ อุปกรณ์ การรวบรวม การเก็บรักษา และแปรรูปผลผลิตแล้วเสร็จ/อยู่ระหว่างก่อสร้าง/ติดตั้ง ๕๘๙ รายการ คิดเป็นร้อยละ ๙๐ ของเป้าหมาย (๒) สนับสนุนการใช้ยางในหน่วยงานรัฐ โดยนำยางพารามาใช้ทำถนน ๓๔๐ ต้น ในพื้นที่ ๕๓ จังหวัด ก่อสร้างแล้ว เสร็จ ๓ รายการ อยู่ระหว่างก่อสร้าง/ก่อกำหนดผู้กัก ๒๓๓ รายการ อยู่ระหว่างจัดซื้อจัดจ้าง ๘๑ รายการ และ (๓) ส่งเสริมสถาบันเกษตรกร/ผู้ประกอบการร่วมรับซื้อยางพารา เพื่อยกระดับราคารวม ๓๗๕ ราย

๕) ส่งเสริมการตลาดสมัยใหม่และตลาดรองรับสินค้าเกษตรที่มั่นคง โดยมีโครงการพัฒนา ตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ ในพื้นที่ ๖ จังหวัด

ผลการดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์เสริมสร้างศักยภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิต มีรายละเอียดดังนี้

๑) งบรายจ่ายประจำของ ๙ หน่วยงาน ๑ โครงการ เบิกจ่ายงบประมาณไปแล้วทั้งสิ้น ๒๔๑.๔๗ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๗๗ ของเป้าหมาย ส่งผลให้ประชาชนมีความรู้อาชีพใหม่ ๑๔๑,๔๖๘ คน คิดเป็น ร้อยละ ๗๗ ของเป้าหมาย และมีรายได้จากโครงการ ๗๑.๐๓ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๓๒ ของเป้าหมาย

๒) งบลงทุนของ ๑ หน่วยงาน ๑ โครงการ เบิกจ่ายงบประมาณไปแล้วทั้งสิ้น ๑๑๔.๕๖ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๐๘ ของเป้าหมาย โดยดำเนินการพัฒนาระบบชลประทานเสร็จ ๓๒ รายการ คิดเป็นร้อยละ ๑๙ ของเป้าหมาย ซึ่งมีโครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินการอีก ๑๔๐ รายการ และสามารถจ้างแรงงานได้ ๙,๐๕๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒๐ ของเป้าหมาย โดยมีรายได้เฉลี่ย ๑๒,๗๑๖ บาท/คน

เลขานุการ รมว.กษ. (นายอภิรักษ์ ชื่อธนาวงศ์) สอบถามแนวทางการแก้ไขปัญหา ในบางโครงการที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย เช่น โครงการพัฒนาอาชีพชาวสวนยางรายย่อย (ลดพื้นที่ปลูกยางพารา) โครงการส่งเสริมการใช้ยางของหน่วยงานภาครัฐ โครงการสร้างฝายชะลอน้ำและจัดหา แหล่งน้ำชุมชน เป็นต้น

รองผู้ว่าการ กยท. (นายณกรณ์ ตรรกวิรพัท) ได้รายงานเพิ่มเติมว่าโครงการพัฒนาอาชีพ ชาวสวนยางรายย่อย (ลดพื้นที่ปลูกยางพารา) จะขอขยายระยะเวลาการใช้จ่ายงบประมาณต่อไปอีก ๑ ปี เนื่องจากปัจจุบันดำเนินการได้เพียง ๙๓,๐๐๐ ไร่ จากเป้าหมาย ๑๕๐,๐๐๐ ไร่

รอง อธ.ชป. (นายทวีศักดิ์ ธนเดโชพล) รายงานเพิ่มเติมในส่วนของการส่งเสริมการใช้ของหน่วยงานภาครัฐ ชป. มีแผนงานโครงการที่จะใช้ยางพาราเป็นส่วนผสม ในงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๓,๕๔๘ ล้านบาท โดยได้ดำเนินการซื้อน้ำยางสดแล้ว ๓,๙๐๐ ตัน ใช้งบประมาณไปแล้วประมาณ ๖๖ ล้านบาท มีความล่าช้าเนื่องจากปัจจุบันประสบปัญหาต้องรอราคากลาง Para Soil Cement จากกรมบัญชีกลาง

รมว.กษ. ได้สอบถามความคืบหน้าประเด็นการขอความเห็นชอบการเพิ่มเติมหลักเกณฑ์แนวทางการจ้างแรงงานสำหรับโครงการจ้างแรงงานชลประทานสร้างรายได้แก่เกษตรกร ภายใต้มาตรการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของ ชป. โดย รอง อธ.ชป. ได้รายงานว่าขณะนี้อยู่ระหว่างการรอบรรจุเข้าวาระการประชุม ครม. ทั้งนี้ รมว.กษ. ได้มอบหมายหน่วยงานดำเนินการ ดังนี้

๑) มอบหมายให้ ผอ.กองเกษตรสารนิเทศ สรุปเสนอข้อผลการดำเนินงานในภาพรวมโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ของ กษ. ให้แก่สื่อมวลชน เพื่อเผยแพร่สร้างการรับรู้ให้ประชาชนได้รับทราบ

๒) มอบหมาย สศก. ปรับข้อมูลผลการดำเนินงานโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ภายใต้งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ปี ๒๕๖๑ ในด้านรายได้ที่ประชาชน/เกษตรกรได้รับให้มีรายละเอียดของรายได้ทางตรงจากการเข้าร่วมโครงการ และรายได้ทางอ้อม (นำความรู้/ปัจจัยไปใช้) ให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น

๓) มอบหมายรองปลัด กษ. (นางสาวจิริยา สุทธิไชยา) สรุปปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานของแต่ละโครงการไทยนิยม ยั่งยืน ของ กษ. ภายใต้งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ปี ๒๕๖๑ พร้อมทั้งประเมินแต่ละโครงการว่า จะสามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายในระยะเวลาที่กำหนดด้วยหรือไม่ และให้นำเรียน รมว.กษ. ทราบ

มติที่ประชุม รับทราบ และมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาดำเนินการตามข้อคิดเห็นและข้อสั่งการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ต่อไป

วาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ

๕.๑ การประชุมชี้แจงโครงการปลูกพืชหลังนาสร้างรายได้ให้เกษตรกร

อธ.กสส. นำเสนอการประชุมชี้แจงโครงการปลูกพืชหลังนาสร้างรายได้ให้เกษตรกร ในวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๑ ณ ห้องประชุมแซฟไฟร์ ๒๐๔-๒๐๕ อิมแพค เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี ซึ่งจะมีการชี้แจงรายละเอียดโครงการปลูกพืชหลังนาสร้างรายได้ให้เกษตรกร โดยมีผู้เข้าร่วมสัมมนาประมาณ ๔๕๐ คน ได้แก่ เกษตรและสหกรณ์จังหวัด ชลประทานจังหวัด เกษตรจังหวัด สหกรณ์จังหวัด ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดิน

รมว.กษ. มอบหมาย ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ท่านใหม่ เป็นประธานกล่าวเปิดการประชุมในช่วงเช้า โดยขอทบทวนแนวทางการจัดทำแผนการผลิต ซึ่งได้มีการแต่งตั้งคณะทำงาน ๔ ด้าน ได้แก่ (๑) คณะทำงานคัดเลือกผลผลิตทางการเกษตรฯ โดยมี สศก.เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ (๒) คณะทำงานด้านประสานงานการตลาดฯ โดยมี กสส. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ (๓) คณะทำงานด้านการสร้างความรับรู้ฯ โดยมี กสส. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ และ (๔) คณะทำงานด้านการกำหนดมาตรการแรงจูงใจฯ โดยมีสำนักงานปลัด กษ. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ โดยจะมีคณะกรรมการบริหารการขับเคลื่อนงานนโยบายสำคัญและการแก้ไขปัญหภาคเกษตร ซึ่งมีปลัด กษ. เป็นประธาน และมีรอง อธ.กสส. รองก.สศก. และผู้ช่วยปลัด กษ. เป็นเลขานุการร่วม มีผู้อำนวยการสำนักแผนงานและโครงการพิเศษ เป็นผู้ช่วยเลขานุการ กำกับกับการดำเนินงานในภาพรวม ซึ่งจากการหารือร่วมกับภาคเอกชน มีแนวทางในการรับซื้อผลผลิตของเกษตรกร ดังนี้

๑) เอกชนต้องการทราบข้อมูลเกษตรกรที่ผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในแต่ละพื้นที่ เพื่อต้องการคัดเลือกเฉพาะเกษตรกรที่เป็นคนขยัน เอาจริงเอาจังในการประกอบอาชีพ

๒) ภาครัฐต้องหารือกับภาคเอกชนประเด็น ดังนี้ (๑) เงื่อนไขการรับซื้อผลผลิต เช่น จำนวนเกษตรกรลูกไร่ จำนวนผลผลิตที่ต้องการ (๒) เงื่อนไขจุดรับซื้อ (๓) เงื่อนไขด้านราคา สำหรับปีการผลิตนี้ เอกชนเสนอให้กำหนดราคารับซื้อแบบตายตัวโดยต้องตกลงราคากันล่วงหน้า ซึ่งภาครัฐต้องพิจารณาราคาแบบตายตัวที่เหมาะสมกับราคาที่เกษตรกรต้องได้รับ

๓) เอกชนยินดีที่จะสนับสนุนปัจจัยการผลิต และความรู้วิธีการผลิต โดยจะร่วมมือกับเกษตรกรตำบลในพื้นที่ ซึ่งภาครัฐต้องรับรองด้วยว่าเกษตรกรจะไม่นำผลผลิตไปขายให้เอกชนรายอื่น หากราคาในตลาดสูงกว่าที่กำหนดไว้

๔) ชนิดพืชที่จะส่งเสริมให้ทำการผลิตหลังนา ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พืชตระกูลถั่ว และพืชผัก

อร.กสภ. ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า ปัญหาการดำเนินงานโครงการในปีที่ผ่านมา พบว่าภาคเอกชนตั้งจุดซื้อผลผลิตไกลจากแหล่งผลิตของเกษตรกร และเอกชน ๒-๓ ราย จะรวมตัวกันรับซื้อผลผลิตเพียงจุดเดียว หากมีเอกชนรายใดไม่รับซื้อ เอกชนรายอื่นๆ ก็จะไม่รับซื้อด้วยเช่นกัน ส่งผลให้เกษตรกรไม่ศรัทธาในเงื่อนไขการรับซื้อของภาคเอกชน ซึ่งที่ผ่านมาพบว่า เกษตรกรไม่ขายผลผลิตให้เอกชนตามข้อสัญญาเพราะราคาต่ำ ส่วนเอกชนไม่รับซื้อผลผลิตเกษตรกรเพราะคุณภาพต่ำ

ที่ปรึกษา รพช.กษ. (นายเลิศศักดิ์ ธีวตระกูลไพบูลย์) เสนอความเห็น ว่า ควรใช้วิธีการกำหนดราคาแบบขั้นต่ำมากกว่าการกำหนดราคารับซื้อแบบตายตัว โดยพิจารณาราคาขั้นต่ำจากราคากลางตลาดโลกเป็นมาตรฐาน หรือการคำนวณจากต้นทุนและบวกกำไรเพิ่ม ๒๕% เกษตรกรจะได้รับราคาที่เหมาะสมตามสถานการณ์ตลาด

หน.ผตร.กษ. (นางสาวจู่จะดี พงศ์มณีรัตน์) เสนอเพิ่มเติมว่าก่อนดำเนินงาน ภาครัฐต้องแจ้งเงื่อนไขการรับซื้อของเอกชนแต่ละรายให้เกษตรกรทราบ เพื่อให้เกษตรกรสามารถเลือกเอกชนที่ให้ข้อเสนอที่ดีที่สุด ก่อนจะตกลงทำสัญญาระหว่างกันเช่นเดียวกับที่ได้ดำเนินการในโครงการเกษตรแปลงใหญ่ที่จังหวัดกาฬสินธุ์

รพว.กษ. มีข้อคิดเห็นและข้อสั่งการ ดังนี้

๑) มอบหมาย กสส. และ กสภ. นำปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานโครงการในปีที่ผ่านมา มาประกอบเป็นเงื่อนไขที่จะกำหนดในการรับซื้อของภาคเอกชนในแผนการผลิตในรอบนี้ โดยดำเนินการภายใต้หลักแนวคิด ดังนี้

(๑) คัดเลือกพื้นที่ในลักษณะ พื้นที่ที่เป็นเกษตรกรรวมกัน ลักษณะแปลงใหญ่ และพื้นที่ที่เป็นสหกรณ์การเกษตร

(๒) พิจารณาตามความสมัครใจของเกษตรกรเจ้าของที่ดินที่สนใจเข้าร่วมโครงการ โดยเมื่อได้รายชื่อเกษตรกรที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการแล้ว ให้ พต. ดำเนินการวิเคราะห์ความเหมาะสมในการผลิตพืชตาม Agri-Map ในพื้นที่นั้นๆ

(๓) ให้มีความร่วมมือกับภาคเอกชน โดยมีสัญญาการรับซื้อระหว่างภาคเอกชนและเกษตรกรภายใต้เงื่อนไขที่เป็นธรรม

๒) มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กสส. กสภ. กป. ปศ. ขป. และ ผตร.กษ. ทุกท่าน ช่วยระดมความคิดเห็น และติดตามข่าวเงื่อนไขการรับซื้อจากภาคเอกชน เพื่อนำมาประกอบการกำหนดแนวทางการดำเนินงานแผนบริหารการผลิตสินค้าเกษตรให้สำเร็จเป็นรูปธรรม เป็นผลงาน กษ.

๓) มอบหมาย วก. หาข้อเท็จจริงเรื่องคุณภาพของพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของภาคเอกชน เปรียบเทียบกับคุณภาพเมล็ดพันธุ์ของ วก. โดยพยายามปรับปรุงพันธุ์ข้าวโพดที่มีคุณภาพสูงเทียบเท่าพันธุ์ของภาคเอกชน

๔) พิจารณาแนวทางสนับสนุนการทำสัญญากับภาคเอกชน โดยอาศัยพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนา ระบบเกษตรพันธสัญญา พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งมีสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนา ระบบเกษตรพันธสัญญา สป.กษ. รับผิดชอบ เป็นเครื่องมือสนับสนุนให้เกิดสัญญาที่เป็นธรรมกับเกษตรกร โดยหน่วยงาน กษ. ทำหน้าที่เป็นผู้กำกับดูแลระหว่างเกษตรกรและภาคเอกชน

๕) มอบหมาย อธ.ปศ. ประสานสมาคมผู้ประกอบการผลิตอาหารสัตว์ บ.เบทาโกร และ บ.ซีพี เพื่อขอทราบเงื่อนไขในการรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกร เช่น เงื่อนไขราคา เงื่อนไขจุดรับซื้อ เป็นต้น

๖) มอบหมายผู้ช่วยปลัด กษ.จัดประชุม VDO Conference ระหว่าง รมว.กษ. และเกษตรกร และสหกรณ์จังหวัด เกษตรจังหวัด สหกรณ์จังหวัด ชลประทานจังหวัด ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดิน ประมงจังหวัด ปศุสัตว์จังหวัด ภายในสัปดาห์หน้า เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการเกษตรในระดับพื้นที่ และชี้แจง แนวทางการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ๒ ล้านไร่

๗) มอบหมาย กสท. และ สป.กษ. กำชับเกษตรกรจังหวัด และเกษตรกรและสหกรณ์จังหวัด ให้สร้างเข้าใจกับเกษตรกรว่า ขณะนี้ภาครัฐยังอยู่ระหว่างพิจารณาแนวทางการช่วยเหลือปัญหานี้สิน ของเกษตรกร ซึ่งมีความจำเป็นที่ต้องอาศัยระยะเวลาในการดำเนินการพิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหา

มติที่ประชุม มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาดำเนินการตามข้อคิดเห็นและข้อสั่งการในส่วน ที่เกี่ยวข้อง ต่อไป

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๐๐ น.

นางพิชาริณี อำภาไพ
กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
ผู้จดยางงานการประชุม

นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข
เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
ผู้ตรวจรายงานการประชุม